

BELEIDSPLAN

VOERMAN STADSMUSEUM HATTEM 2022-2027

In het beleidsplan van 2017-2022 werd de missie van het museum verwoord op basis van de ethische code voor musea zoals geformuleerd door ICOM in 1986. Een museum is “een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Het museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen”. Het dient vermeld te worden dat in 2004 tijdens een algemene vergadering van de ICOM in Seoel een geheel vernieuwde ethische code is aangenomen.^[1] In de verklarende woordenlijst wordt ‘het museum’ nog steeds met bovenstaande tekst omschreven. Het is vanzelfsprekend dat deze algemene richtlijn door het Voerman Stadsmuseum Hattem wordt gehanteerd.

MISSIE:

Wat willen wij als museum bereiken? En voor wie? Het Voerman Stadsmuseum Hattem slaagt er al meer dan zeventig jaar in om haar archeologische, historische en kunsthistorische collecties op ethisch verantwoorde wijze te ontsluiten. Het museum wil de Hanzestad Hattem, haar omgeving en haar unieke, bewogen historie onderzoeken, presenteren, documenteren en ontsluiten voor een zo breed mogelijk publiek

VISIE:

Het Voerman Stadsmuseum Hattem wil de culturele identiteit van de inwoners van Hattem en de directe omgeving bevorderen en versterken. Het wil niet alleen aan de bezoeker duidelijk maken wat de plaats is van de stad Hattem in de Nederlandse geschiedenis, maar ook hoe de hedendaagse kunst zich hier ontwikkelt. Dit laatste wordt gedaan door het regelmatig laten exposeren van Hattemse kunstenaars. Door nieuwe samenwerkingsverbanden met deze kunstenaars, particulieren, (culturele) organisaties en musea aan te gaan en reeds bestaande verbanden te onderhouden, kan het museum het tentoonstellingsaanbod uitbreiden en meer uitwisselen met anderen. Digitale ontsluiting van de collectie is daarbinnen een belangrijke factor.

¹ Zie <https://www.museumvereniging.nl/Voorleden/Ethischecode> (geraadpleegd 16-11-2017)

I: INLEIDING

Al bijna zeventig jaar is er binnen Hattem een vaste plek waar archeologie, geschiedenis, historische verhalen en kunst in samenhang aan het publiek worden getoond. Het Voerman Stadsmuseum Hattem heeft zijn wortels in een historische tentoonstelling, gehouden in 1949, ter ere van het 650-jarige bestaan van de stad. Een sleutelrol werd vervuld door de Hattemse huisartsen dr. M. Sypkens Smit (1880-1965) en zijn zoon dr. J. H. Sypkens Smit (1913-2001). Gedreven door hun passie voor de geschiedenis van Hattem hebben zij zich ingezet voor het behoud van historische voorwerpen, die zij zelf veelvuldig verzamelden. Op basis van deze collectie is destijds in de Dijkpoort een zogeheten oudheidskamer ingericht, die in de jaren zeventig verhuisde naar de Achterstraat. Gaandeweg kwamen er door middel van schenkingen en legaten ook schilderijen en andere kunstvoorwerpen in het museum. Zo groeide de oudheidskamer uit tot het Streekmuseum-Voermanhuis. In de jaren negentig werd het museum wederom omgedoopt, ditmaal tot Voerman Museum Hattem. In 2021 is gekozen voor de naam Voerman Stadsmuseum Hattem om de verbinding met de stad Hattem beter weer te geven.

Inmiddels heeft het museum een prominente plek verworven in Hattem. Dit beleidsplan is de opvolger van het plan dat in 2017 werd opgesteld voor de periode 2017-2022. Sindsdien zijn er veel dingen veranderd en nieuwe projecten opgestart. De richtlijn “Elementen voor een beleidsplan van een museum” van Collectie Nederland is nog actueel en wordt ook voor dit beleidsplan aangehouden. Vanzelfsprekend zullen ontwikkelingen sinds 2017 in dit plan worden genoemd en werkzaamheden met het oog op de toekomst worden verwoord op basis van wat er de afgelopen vijf jaar heeft plaatsgevonden.

Het museum streeft er blijvend naar om dankzij de nauwe verbondenheid met de stad Hattem en de kwalitatief hoogstaande kunstcollectie een zo breed mogelijk publiek te bereiken. De naamgevers van het museum, Jan Voerman Senior en Jan Voerman Junior, blijven in dat streven centraal staan. Ook de historie van Hattem blijft een belangrijk aandachtspunt, om mensen van zowel binnen als buiten de stad kennis te laten maken met de geschiedenis en de samenleving van deze stad en de directe omgeving. “Een hoge historische en artistieke kwaliteit van de collectie”, zoals verwoord in het vorige beleidsplan, houden we nog steeds hoog in het vaandel.

Nog steeds zijn de financiële mogelijkheden beperkt, wat tezamen met de huisvesting bepalend is voor de ontwikkeling en continuïteit van het museum. Inkomsten uit bezoekers, verkoop in de museumwinkel, incidentele subsidies en periodieke ondersteuning door de Vereniging van Vrienden van het Voerman Stadsmuseum Hattem zijn de belangrijkste bronnen. Vanuit de gemeente Hattem is er nog altijd de jaarlijkse ondersteuningssubsidie. Het

museum blijft een aanwas houden van vrijwilligers die de dagelijkse gang van zaken op zich nemen. Het blijft van belang om op de middellange termijn voor stabiliteit te zorgen, wellicht via crowdfundingacties of werving van sponsoren c.q. fondsen. In de afgelopen jaren zijn er diverse projecten tot stand gekomen door middel van subsidiefondsen. Deze trend hopen we te continueren.

Het absolute bezoekersaantal is sinds de scheiding van het Anton Pieck Museum gedaald. Maar naar rato worden de bezoekersaantallen echter nog steeds behaald en zijn deze zelfs gestegen. In 2019 ontvingen wij 16.718 bezoekers. Een stijging van bijna 50% ten opzichte van 2018. Uiteraard zijn de afgelopen jaren niet representatief geweest in verband met de Covid-pandemie en de daarmee verband houdende lock-downs. Ondanks die tegenslag heeft het museum weer actief meegedaan aan evenementen zoals de IJsselbiënnale en de Gelredag (beiden in 2021) en dit zetten we graag door. Recensies van bezoekers op Facebook en Google zijn positief, met reacties die betrekking hebben op de collectie, het personeel of de algemene sfeer van het museum.

2: DE COLLECTIE

2.1: Inleiding

Het Voerman Stadsmuseum Hattem profileert zich als een museum voor Beeldende Kunst, Historie en Archeologie. Vooral de schilderijen en beelden springen in het oog, maar ook de historische en archeologische objecten zijn nog overal terug te vinden. Omdat alle onderdelen belangrijk zijn voor de identiteit van het museum moet de aandacht niet teveel naar het een of het ander uitgaan. Elk aspect biedt zijn eigen mogelijkheden om publiek te trekken of als basis te dienen voor deze of gene activiteit.

2.2: Collectiebeschrijving

A. De collectie Beeldende Kunst

De vaste presentatie is sinds het vorige beleidsplan enigszins veranderd. Momenteel is de verdeling:

- Schilderijen (olieverf, aquarel etc) van Jan Voerman Sr.
- Schilderijen (olieverf, aquarel etc), tekeningen/voorstudies en litho's van Jan Voerman Jr.
- Schilderijen (olieverf) van Jo Koster.
- Beeldhouwwerken van Bé Thoden van Velzen.
- Schilderijen die vallen onder de noemer 'Zicht op Hattem', oftewel werken die niet per se door Hattemse kunstenaars zijn geschilderd maar wel een Hattems onderwerp hebben. Denk hierbij aan Johannes Bosboom, J.H. Wijsmuller, W.A. Knip, enz.

De collectie werken van Jan Voerman Senior en Junior, bij elkaar zo'n 400 stukken bestaande uit tekeningen, schilderijen, lithografieën, voorstudies, albums en dergelijke, vormt het overgrote deel van de afdeling Beeldende Kunst. Slechts een klein deel daarvan kan daadwerkelijk worden tentoongesteld. Dit wordt ondervangen door regelmatig wisselexposities te organiseren met werken uit eigen depot i.c.m. bruiklenen. Ook de vaste opstellingen worden met regelmaat veranderd. Beide Voermannen zijn voor Hattem van groot belang. Senior door zijn vele uitbeeldingen van de IJssel, Junior door zijn Verkade-werk en zijn uiterst verfijnde schilderijen van planten, dieren en vruchten. Zowel historisch als artistiek zijn ze de pijlers onder het museum en moeten blijvend de aandacht krijgen die ze verdienen.

De Voermancollectie is via schenkingen en aankopen opgebouwd. Vooral de nakomelingen spelen hierin een belangrijke rol en het museum onderhoudt nauwe banden met hen. In 1996 liet mevrouw prof. mr. dr. J. C. Hudig een substantiële verzameling na aan het museum. Een jaar later schonk de familie Voerman zelf een serie van 60 lithografieën van Voerman Junior. Ook recentelijk zijn er diverse nieuwe aanwinsten gerealiseerd.

In 2019 werd een vroeg werk van Voerman Senior verworven met financiering van de Vrienden van het museum en een crowdfunding. Het is momenteel op zaal te zien. Het gaat hier om een moeder met kind te Amsterdam genaamd 'Armoede'. In dat jaar ontving het museum ook twee schenkingen; een samengesteld werk met koeienhuid van Sybil Heynen uit handen van de kunstenares zelf en een portret van Antoinette de Savorin Lohman-Gleichman van Jo Koster uit handen van de familie Savorin Lohman. In 2020 mocht het museum 4 schenkingen ontvangen: 2 pentekeningen van Gerrit Nicolaas Woudt, een olieverfschilderij 'stilleven met zinnia's' van Jo Koster en een olieverf van Jan Voerman sr genaamd 'Rozen in vaas'. In dat jaar kocht het museum 2 werken aan: een olieverfschilderij 'Blik vanaf de Dorpsweg' van J.H. Wijsmuller en een aquarel van Jan Voerman sr 'Bloemen in vaas'. De laatste aankoop was eind 2021: een olieverfschilderij van W.A. Knip, 'Schipperswal te Hattem'.

Een groot deel van de Voermancollectie is eigendom van de Stichting Jan Voerman, opgericht in 1990. Deze stichting heeft als doel het verzamelen en tentoonstellen van het werk van Voerman Junior en Senior. Deze stichting heeft een eigen bestuur. Het belang van de stichting is het optreden als rechtspersoon waar derden hun werk in kunnen onderbrengen. Het is dan ook wenselijk dat in de museumregistratie wordt gecontroleerd of de schilderijen van Voerman Junior en Senior die eigendom van de stichting ook als zodanig staan ingeschreven in de database van het museum. De werken die geen eigendom zijn van de stichting behoren tot het museum zelf of zijn in bruikleen verkregen van de familie.

B. De collectie Historie en Archeologie

Op zaal is momenteel het volgende ondergebracht:

- Archeologische objecten die afkomstig zijn uit opgravingen van de Dikke Tinne en de binnenstad, dan wel uit eigen collectie, dan wel via schenkingen of bruiklenen.
- Objecten die betrekking hebben op de historie en cultuurhistorie van Hattem, waaronder de klokbekers, maar ook de schepenkist, de bodestaven en de collecties van de heren Sypkens Smit.
- Objecten die betrekking hebben op het geslacht Daendels.
- Een muntencollectie.

- Een cilinder monstrans
- Medische instrumenten van vader en zoon Sypkens Smit.

Net als bij de afdeling Beeldende Kunst is de totale omvang van de collectie groter dan wat op zaal te zien is. De historische collectie omvat vele unieke, waardevolle of gewone voorwerpen die van betekenis zijn voor de stad Hattem en haar geschiedenis. Zo zijn er ook objecten aanwezig die een indruk geven van het leven van de bevolking in vervlogen tijden.

In de Zicht op Hattemzaal is in 2021 een extra tentoonstellingswand gerealiseerd om aandacht te kunnen besteden aan de geschiedenis van Hattem. Deze wand is met financiële steun van het Rembrandtfonds en de Turingfoundation tot stand gekomen. In samenwerking met de vereniging Heemkunde Hattem wordt hier de canon van Hattem getoond aan bezoekers.

De binnenplaats van het museum is in 2021 verbouwd en in gebruik genomen als beeldentuin. De beelden worden tweemaal per jaar gewisseld in samenwerking met het Beeldhouwersgilde Hattem. Werken van hedendaagse kunstenaars wordt dan gecombineerd met een werk uit de collectie van het museum.

De historische collectie is niet alleen op lokaal niveau belangrijk, ook op provinciaal en zelfs landelijk niveau spelen de objecten een rol. Voor Gelderland is dat de relatie tussen Hattem en de Hertogen van Gelre, voor Nederland is dat het verhaal van Herman Willem Daendels.

C. Bibliotheek

De bibliotheek is opgebouwd uit een reeks boeken, documenten en andere publicaties of geschriften die betrekking hebben op de geschiedenis van Hattem en de provincie Gelderland of de collectie van het museum. Eens per week was een vrijwilliger aanwezig om de boeken te inventariseren en te catalogiseren. Diverse grote bijbels en incunabelen zijn in de brandkast ondergebracht. Hoe de rest van de historische boekencollectie moet worden bewaard en geconserveerd zal onderzocht moeten worden. Dit was reeds in het beleidsplan van 2017-2022 een punt.

De bibliotheek is tot stand gekomen door schenkingen, bruiklenen en aankopen. Nieuwe publicaties die voor het museum relevant zijn worden ook opgenomen. Officieel zijn boeken uit de bibliotheek raadpleegbaar voor derden, maar in de praktijk lijkt daar weinig gebruik van te worden gemaakt. Het is zeker de moeite waard om te bekijken of er beter over het bestaan van de bibliotheek gecommuniceerd kan worden, bijvoorbeeld via informatie op de website.

In de afgelopen jaren was er door het ontbreken van een kundige vrijwilliger voor de bibliotheek een achterstand ontstaan in de ontsluiting. De komende jaren gaan twee mediatheekmedewerksters de bibliotheekcatalogus nakijken, bijwerken en in Memorix integreren.

2.3: Collectievorming

Het Voerman Stadmuseum Hattem wil natuurlijk zo veel mogelijk de collectie versterken, maar ziet zich daarin beperkt door de geringe financiële middelen, de relatief kleine depots en expositieruimten en de kwaliteitseisen die aan de collectie worden gesteld. Uit de lopende exploitatie kan slechts in beperkte mate een aankoop worden gedaan, zodat er vaak gezocht moet worden naar externe ondersteuning, bijvoorbeeld vanuit de Vrienden. Dat houdt in dat uitbreiding en versterking van de collectie vooral uit schenkingen, legaten of bruiklenen moeten komen.

Indien er wel middelen zijn om aan te kopen of een bruikleen binnen te halen, moet er gekeken worden of het object in kwestie past binnen een van de gedefinieerde gebieden binnen de collectie: beeldende kunst, historie of archeologie. Dan moet er bepaald worden of het object wel van toegevoegde waarde is en een duidelijk hiaat binnen de collectie opvult, om te voorkomen dat het al snel in het depot verdwijnt. Dat neemt niet weg dat elke schenking of elk legaat automatisch waardevol is. Ook hier moet kritisch gekeken worden of er raakvlakken zijn met de eigen collectie. Beleid rondom afstoting en verzameling voor musea staat geformuleerd in enkele richt- of gedragslijnen van de Nederlandse Museumvereniging. Deze moeten direct inzichtelijk zijn en geraadpleegd worden als het museum benaderd wordt.

Het museum streeft bij het uitbreiden van de collectie naar een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van de beeldende kunst, de historie en de archeologie. Voor de collectie van de heren Voerman en van Jo Koster betekent dat dat er vooral gekeken wordt of het kunstwerk een aanvulling is op de reeds bestaande kunstwerken. Van deze kunstenaars wil het museum graag werken kunnen tonen uit de gehele actieve kunstperiode. Daarnaast zijn werken waarin kantelpunten in de schilderstijl te bezien zijn interessant voor het museum. Ook de kwaliteit van het schilderwerk kan doorslaggevend zijn om te besluiten het werk op te nemen in de collectie. Voor de collectie werken die in en om Hattem zijn vervaardigd wordt vooral gekeken naar de bekendheid van de kunstenaar, de voorstelling op het doek (is het herkenbaar Hattem?) en naar de kwaliteit. Aandachtspunt voor deze collectie is het uitbreiden hiervan met modernere werken van bijvoorbeeld W. van Assen en C. ten Bruggen Kate.

Het museum is sinds 2021 actiever gaan zoeken naar werken van Bé Thoden van Velzen om de beeldentuin representatiever te maken voor haar werk. Contacten met verzamelaars zijn hiervoor al gelegd. Ook de binnenvitrine zal worden vernieuwd.

De collectie Historie en Archeologie omvat veelal stukken die het museum in bruikleen heeft. Het museum blijft alert op signalen uit deze hoek om belangrijke stukken in het museum te kunnen laten zien. De beperkte tentoonstellingsruimte voor deze stukken is wel een belangrijke randvoorwaarde.

2.4: Collectieregistratie, documentatie en onderzoek.

Het museum rekent het tot zijn taak om de aanwezige voorwerpen te registreren, te beschrijven en de objectgegevens te ontsluiten. Het museum is een venster naar de historie van de stad Hattem en haar omgeving, ook voor toekomstige generaties. Het museum vervult de rol van een stedelijk museum met zowel een historische als kunsthistorische collectie. De missie is dan ook om zoveel mogelijk bekendheid te geven aan deze materiële en immateriële getuigenissen van de Hattemers en de omgeving.

Registratie van de collectie wordt onderhouden door een vrijwilliger die wekelijks een dagdeel aanwezig is. Eind 2021 is het museum overgegaan van Axiell naar Memorix. Deze laatste is een vereenvoudigde versie van de database in Axiell en is gratis te gebruiken door het museum. De database blijft altijd in ontwikkeling. Als de transitie is afgerond moet er een project opgestart worden om alle objecten stuk voor stuk langs te gaan en alle informatie omtrent verzekering, verwerving, datering, standplaats, bruiklenen etc te controleren voor zover informatie daaromtrent voorhanden is.

Groot voordeel van de Memorix database is dat deze gelinkt is aan de online collectie Gelderland. Digitale ontsluiting van de collectie zal nu eenvoudiger worden. Er staat al een groot deel online, maar dit wil het museum graag verder uitbreiden.

Een dia- en fotoarchief van belangrijke stukken uit de collectie (vooral schilderijen) is aanwezig, evenals van schilderijen van de schilders Voerman, die tijdelijk voor speciale tentoonstellingen door andere musea of door particulieren ter beschikking zijn gesteld. Een documentair archief met knipsels, foto's, brochures, documenten, die betrekking hebben op Hattem, de in het museum aanwezige kunstwerken, objecten van historische betekenis of op de persoon en familie van de kunstenaars uit onze collectie wordt zo veel mogelijk bijgehouden. Digitale ontsluiting is in beperkte mate gerealiseerd in samenwerking met Collectie Gelderland. Inmiddels staan ruim 30

objecten online, maar dit zal verder uitgebreid worden. Op de site van het museum is een link naar de online-collectie.

Het museum beschikt niet over de middelen opdrachten te geven aan deskundigen tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek van de collectie. Wel geeft het museum regelmatig medewerking aan onderzoeken door derden of door eigen medewerkers ten behoeve van publicaties. Het Voerman Stadsmuseum Hattem heeft aan al deze verzoeken kunnen bijdragen. Deze samenwerkingsverbanden, of ze nu eenmalig zijn of voor langere tijd, zijn voor het museum een uitgelezen kans om te netwerken en contacten te leggen. Voor de komende jaren is het dan ook aan te raden dat het museum hier actief in blijft.

2.5: Behoud en beheer van de collectie

De materiële kwaliteit en instandhouding van de collectie hebben permanent de aandacht van het museum. Adviezen van deskundigen, bijvoorbeeld vanuit het Gelders Erfgoed, moeten waar nodig worden ingewonnen en opgevolgd. Dit geldt zowel voor passieve als actieve conservering. Momenteel verkeert de vaste collectie in redelijk tot goede staat, maar er moet blijvende controle plaatsvinden. De panden waarin het museum huist is een zestiende-eeuws monument. Hierdoor is het klimaat in het museum moeilijk onder controle te houden. De digitale dataloggers van het merk TESTO worden tweemaandelijks uitgelezen en de resultaten hiervan worden opgeslagen. Alle rapporten zijn digitaal opgeslagen en inzichtelijk voor medewerkers.

In het museum zijn op de begane grond en op de eerste etage bevochtigers geplaatst. In de kelder is een ontvochtiger.

Er wordt voor gezorgd dat invloed van daglicht geen schade kan berokkenen aan de voorwerpen in het museum. De depotruimten voor schilderijen en werken op papier zijn ingericht met lades, rekken en kasten. Deze depots worden jaarlijks tijdens de winterstop in januari schoongemaakt.

In de brandkast op de tweede etage liggen de glasnegatieven en een aantal waardevolle oude boeken. In overleg met de streekarchivaris zal komende jaren bekeken moeten worden of die stukken beter tot hun recht komen in een depot van een gemeentelijk of provinciaal archief.

3: PUBLIEKSTAAK

3.1: Inleiding

Om het hoofd te bieden aan de toenemende concurrentie op het gebied van recreatieve mogelijkheden, is het op peil houden en zo mogelijk doen groeien van het aantal bezoekers een grote uitdaging voor het museum. De kwaliteit en presentatie van de collectie, de programmering van bijzondere tentoonstelling en andere activiteiten, de publieksvoorzieningen in het museum, dat alles gecombineerd met een doeltreffend PR-beleid, moeten deze uitdaging waar maken.

3.2: Presentatie van de collectie.

De basis van de museale opstelling en activiteiten wordt gevormd door de eigen collectie. De uiteenlopende aard van de collectieonderdelen – een combinatie van geschiedenis en kunst – is aantrekkelijk voor een breed publiek. De presentatie wordt ondersteund door de sfeervolle en historische behuizing in twee met elkaar verbonden herenhuizen, elk met een eigen karakter. Een bijzonder element zijn de gewelven in de kelder, waar het grootste deel van de archeologische collectie wordt getoond, verdeeld over drie ruimtes. Hier wordt onder andere het verhaal van de Dikke Tinne verteld en zijn voorwerpen uit de persoonlijke verzameling van vader en zoon Sypkens Smit permanent te zien.

In elke ruimte van het museum, op de kelder na, is schriftelijke informatie beschikbaar over de daar aanwezige objecten. Het nadeel van deze papieren rondleidingen is dat ze al snel verouderen, bijvoorbeeld na een wissel op zaal. Dit kan opgevangen worden met aparte informatieborden bij het nieuwe object, zoals nu op meerdere plekken het geval is. Er wordt momenteel gewerkt aan een audiotour via IziTravel, die nu de Zicht op Hattem-zaal en Jo Koster en Voerman junior-zaal omvat.

Er zijn vier televisietoestellen die gebruikt kunnen worden voor videopresentaties. Een staat permanent in de Jo Koster-zaal en toont naast tekst ook een reeks foto's en schilderijen waarmee de historie van de Hoenwaard bij Hattem in beeld gebracht wordt. Ook in de expositieruimte is een televisie aanwezig, die gebruikt wordt om audiovisueel materiaal bij een tentoonstelling te kunnen tonen. In de Jan Voerman sr. -zaal is een doorlopende presentatie over Jan Voerman sr. Er wordt in de komende tijd gewerkt aan een doorlopende presentatie over Jan Voerman jr.

Naast deze presentaties heeft het museum de zogenaamde Blikvanger, een binaurale audiobeleving voor blinden en slechtzienden. Met deze app kunnen bezoekers met een visuele beperking het museum beleven in 3d geluid. Naast audio zijn er ook objecten die op de tast onderzocht kunnen worden. Deze app is tot stand gekomen met geld uit het Oogfonds via het Raak-stimuleringsfonds.

Op aanvraag kan er voor een rondleiding gezorgd worden door een museummedewerker.

3.3: Tentoonstellingen.

Het museum wil een actief tentoonstellingsbeleid blijven voeren, waarbij vergroting van de publieke belangstelling een belangrijk doel is. Daarnaast is het organiseren van een tentoonstelling een inspirerende bezigheid en bevordert het de betrokkenheid van al diegenen, die zich willen inzetten voor het museum. De tentoonstellingsactiviteiten verhogen de levendigheid van het museum en leiden soms tot belangrijke externe contacten in de Nederlandse kunstwereld. Het beleid is gericht op het jaarlijks realiseren van minimaal twee tijdelijke tentoonstellingen, onderverdeeld in een zomerperiode en winterperiode. Meestal worden de tentoonstellingen samengesteld uit bruiklenen en eigen objecten. Naast de wisseling van de twee grote tentoonstellingen is er een kleinere wisselruimte voor tentoonstellingen met werk van lokale kunstenaars. Dit verhoogt de bezoekfrequentie van de regionale bezoekers. De tentoonstellingswand in de Hattemzaal wordt tweemaal per jaar gewissel i.s.m. de vereniging Heemkunde. Er wordt dan telkens een deel van de canon van Hattem uitgelicht.

De beeldentuin wordt tweemaal per jaar gewisseld in samenwerking met het Beeldhouwersgilde Hattem.

In de huidige samenstelling van de organisatie ligt de verantwoordelijkheid voor het organiseren van een tentoonstelling bij de directeur. Aansluiting bij de eigen collectie kan een criterium zijn, maar is geenszins bindend. Wel is een permanent onderdeel van het tentoonstellingsbeleid de profilering van het museum op basis van de eigen collectie. In de toekomst is het wenselijk dat er weer een conservator komt. Dit is echter lastig daar het een onbetaalde functie betreft.

Het museum wil tevens een podium zijn voor hedendaagse kunstenaars en hen in de gelegenheid stellen tot het houden van exposities. In 2020 was er een tentoonstelling van Daniel Douglas en in 2022 is het museum al gestart met twee hedendaagse kunstenaars: Hans Borst en Jaap Nieuwenhuis. Voor alle tentoonstellingen geldt vanzelfsprekend dat kwaliteitseisen worden gesteld aan de te exposeren werken.

3.4: Activiteiten en evenementen.

Het Voerman Stadsmuseum Hattem probeert zoveel mogelijk samenwerkingsverbanden aan te gaan en betrokken te zijn bij verschillende activiteiten en evenementen. Diverse keren kwamen RTV-Hattem en Omroep Gelderland langs om TV-opnames te maken. In 2019 werd het museum in de serie “hier zijn de van Rossums’ uitgelicht. Dit leidde tot hoge bezoekersaantallen. Ook in 2021 heeft het museum weer de samenwerking opgezocht met de IJsselbiennale met een evenement met 60 schilders langs de IJssel. In datzelfde jaar organiseerde het museum de jaarlijkse Gelredag met activiteiten in heel Hattem.

In het komende jaar zal het museum samenwerken met het Anton Pieck Museum, het Bakkerijmuseum en Visit Hattem aan programmering voor het Hanzejaar 2023. Hiervoor loopt momenteel een subsidieaanvraag bij de provincie Gelderland voor het maken van een augmented reality beleving door Hattem.

Alle evenementen van Visit Hattem zoals daar zijn: het Dikke Tinne Festival, het Kunstfestival, de rommelmarkt en het winterfestijn zullen aanleiding zijn voor samenwerking.

Aan de overkant van de IJssel, aan de Overijsselse kant, is het Voerman Struinpad door de uiterwaarden gerealiseerd. Deze is voorzien van audioinformatie. Het museum werkt nu samen met de natuurvereniging A Rocha en de erven Voerman om het pad te continueren aan de Gelders kant van de IJssel, met een rechtstreekse verbinding met het museum.

In de zomer probeert het museum altijd een paar schilderworkshops te organiseren in het museum en lezingen en kleine concerten. Ook een wijnproeverij staat op de planning i.c.m. een kunstlezing.

3.5: Educatie

Een wezenlijk onderdeel van elk museum is het aanbieden van een educatief programma aan schoolklassen en groepen. Dit programma kan bestaan uit rondleidingen, speurtochten, lesprogramma's etc. In het Voerman Stadsmuseum Hattem is een vaste vrijwilliger aangesteld die de educatie verzorgt. De speurtocht in het museum is vernieuwd, de bordjes en het speurtochtboekje kregen een nieuw uiterlijk.

Voor de voorbereidingles op school heeft het museum een ‘Klokhuisjournaal’ laten maken. In dit filmpje van ruim 10 minuten worden op aansprekende wijze de drie onderdelen van het educatieaanbod van het museum toegelicht. De drie pakketten zijn:

1. De kroniek van Geryt (over een jongetje dat leeft in de middeleeuwen)
2. Voerman & Voerman (kunstgeschiedenisles)
3. De klokbeker (over de archeologische vondst de klokbeker)

Via de Leerlijn Erfgoed (www.reizenindetijd.nl) worden basisscholen op de hoogte gebracht van het educatieve aanbod van het Voerman Stadsmuseum Hattem. Voor groepen 5 en 8 zijn lespakketten beschikbaar die ingevuld worden met een rondleiding en praktische opdrachten op zaal. Scholen kunnen zich aanmelden om langs te komen. Per jaar ontvangt het museum zo'n 15 tot 20 klassen hiervoor.

3.6: Publieksvoorzieningen.

Het Voerman Stadsmuseum Hattem moet continu blijven werken aan het verbeteren van de bezoekersvoorzieningen. Met de verbouwing van de entreehal en de nieuwe inrichting van de museumwinkel is er veel meer ruimte gecreëerd en is het aantal producten vergroot. De museumwinkel is gratis toegankelijk en heeft een ruim assortiment. In de komende periode willen we het assortiment meer gaan toespitsen op museale producten. Tegelijk met de herinrichting is de garderobe vernieuwd en zijn er vijf kluisjes geplaatst. Rolstoelgebruikers en mindervalide bezoekers kunnen van de lift gebruik maken. In het begin van 2019 is er een voorziening gekomen voor de bezoekers om koffie te kunnen drinken en gebruik te maken van een mindervalide toilet. Ook de binnenplaats is verbouwd en zal in de komende jaren worden gebruikt als buitenterras te midden van de beeldentuin.

Alhoewel het museum over het algemeen weinig niet-Nederlandstalige bezoekers ontvangt, is er toch een project opgestart om de informatievoorziening in het museum in ten minste twee talen aan te bieden. Zowel de rondleidingen in de Jan Voerman Senior-zaal als die in de Jan Voerman Junior-zaal zijn nu ook in het Engels beschikbaar. Dit moet op den duur worden uitgebreid naar alle zaalrondleidingen, bordjes en overige teksten. De Izi-travel audiotour zal in de komende jaren ook worden uitgebreid met Engelse vertalingen.

4: PUBLIC RELATIONS

4.1: Doelgroepen.

Het museum kent in principe twee soorten bezoekers: enerzijds de bezoeker met gerichte kennis van of interesse in de collectie en het tentoonstellingsaanbod, anderzijds de toeristische bezoeker die van buiten naar Hattem komt en de lokale musea aandoet. Het Voerman Stadsmuseum Hattem wil vanzelfsprekend beide doelgroepen bereiken. Sinds 2011 is het museum aangesloten bij de Museumkaart en zijn er ook combikaarten om de drie Hattemse musea voor één prijs te bezoeken. Het museum is gunstig gelegen in het historisch centrum van Hattem en goed bereikbaar voor de beoogde doelgroepen. Zowel bij de supermarkt als de haven is ruim voldoende parkeergelegenheid.

4.2: De "doelgerichte" bezoeker.

Tot deze categorie rekenen we onder andere de Vrienden van het museum. Via een informatiebulletin worden de leden halfjaarlijks op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen van het museum. Het inzetten van dit bulletin als PR-middel spreekt tot de verbeelding. Vanuit het bestuur van de Vrienden worden regelmatig activiteiten georganiseerd, zoals lezingen of excursies.

Belangstelling voor de collectie of tijdelijke tentoonstellingen wordt versterkt door publiciteit in lokale en landelijke media, waar goede contacten mee worden onderhouden. We noemen hier de Kunstkrant Oost Nederland, Art Alert, Vernissage, de Stentor, de Hattemer, Museumtijdschrift, Landalblad, Recreatiekrant, enz. Via de website van Collectie Gelderland is een kleine selectie van werken ontsloten, recent aangevuld naar 28 stuks. Het is wenselijk om foto's in hoge kwaliteit van de collectiestukken te maken en de gegevens in Memorix zo volledig mogelijk in te vullen. Zo kunnen we verder bouwen aan digitalisering van de collectie.

Zoals eerder vermeld komen er af en toe nieuwszenders langs om opnames te maken. Dit is een goed middel om nog meer doelgericht bezoek te bevorderen. Het beleidsplan 2017-2022 meldt dat ook het uitnodigen van "belangengroepen", zoals besturen van verenigingen, stichtingen of mensen uit het bedrijfsleven, gemeenteraad etc. een middel is om voor "mond-tot-mond reclame" te zorgen. Dit is een goed streven dat ook in de nieuwe beleidsperiode moet worden doorgezet.

4.3: De "toeristische" bezoeker.

Deze bezoeker komt van buiten en heeft op de ene of andere manier kennisgenomen van het bestaan van het Voerman Stadsmuseum Hattem. Folderverspreiding is in handen van Hubmedia. Via dit kanaal komen de folders van het museum op diverse aantrekkelijke toeristische trekpleisters.

Het museum is ook aangesloten bij Zwolle Marketing en is partner van Visit Veluwe. Hier wordt weinig tot geen gebruik meer van gemaakt. Eveneens heeft het museum zich verbonden aan Visit Hattem. De samenwerking met laatstgenoemde zal in de komende jaren worden geïntensiveerd.

4.4: De "virtuele" bezoeker.

Mensen die de website van het museum bezoeken beschouwen we ook als bezoekers. Het is van belang voor deze specifieke groep de informatie goed, gestructureerd, vraaggericht en interactief beschikbaar te maken. Het museum heeft in de afgelopen beleidsperiode volgens plan een nieuwe website ontwikkeld. Deze website is makkelijker in onderhoud, heeft een directe link met social media en een directe link met de collectie online.

Onderhoud van de website wordt meestal door de directeur gedaan. Voor meer technische zaken wordt gebruik gemaakt van een externe hulp.

In de komende beleidsperiode is het raadzaam om de site toegankelijker te maken voor mensen met een visuele beperking. Hiervoor kan wellicht een subsidie worden verkregen om dit werk uit te besteden.

Sinds begin 2021 is er een regelmatig terugkerende mailchimp-nieuwsbrief. Abonnees worden hiermee op de hoogte gehouden van het laatste nieuws in het museum

Nog een wens is om de social-mediaberichten via Google Suite maandelijks in te plannen. Op deze manier worden de verschillende social-mediakanalen die het museum gebruikt optimaal benut. Het museum maakt gebruik van Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, Google MyBusiness, YouTube en Pinterest. Als het in de toekomst mogelijk is wil het museum via een studentenstage ook Tiktok proberen te bedienen.

4.5: Toegangsprijzen en openingstijden

Actuele prijslijst Voerman Stadsmuseum Hattem (2022):

Volwassenen / kinderen vanaf 12 jaar*:	€9,50
Kinderen 0-3 jaar:	gratis
Kinderen 4-12 jaar:	€3,25

Gezinskaart (2 volw + 2 kind)	€20,00
Groepen vanaf 15 personen:	€9,00.
Rondleiding tot 25 personen:	€63,00 p. groep excl. entree
CJP-kaart/studentenkaart	€6,25

Combikaart:

VMH + Anton Pieck Museum + Nederlands Bakkerijmuseum

- Volwassenen / kinderen vanaf 12 jaar: €21,50
- Kinderen 0-3 jaar: gratis
- Kinderen 4-12 jaar: €11,00

Gratis toegang:

- Museumkaart
- Vereniging Rembrandt
- ICOM
- Vrienden van het Voerman Stadsmuseum Hattem

Openingstijden:

Dinsdag tot en met zaterdag:	10.00 – 17.00
Zondag:	13.00 – 17.00

GESLOTEN OP:

Eerste Paasdag
Koningsdag
Eerste Pinksterdag
Eerste Kerstdag
Oudejaarsdag
Nieuwjaarsdag

WINTERSTOP: laatste twee weken van januari.

In speciale gevallen kan het museum buiten openingstijden worden bezocht, maar alleen op afspraak. De winterstop in januari is bedoeld voor algemeen onderhoud.

4.6: Huisstijl

De huisstijl voor alle officiële documenten, publicaties, affiches, folders, posters, visitekaartjes, de website en uitnodigingen is ontworpen om het museum een eigen gezicht te geven. De huidige huisstijl is in 2021 met de nieuwe naam van het museum geïntroduceerd.

5: BEDRIJFSVOERING

5.1: Huisvesting.

Het museum is gehuisvest in twee met elkaar verbonden historische panden in de binnenstad, die eigendom zijn van de gemeente en die gerestaureerd zijn ten behoeve van de huidige museale bestemming. De totale expositieruimte bestaat uit 9 verschillende vertrekken en andere ruimten:

- Jan Voerman Senior zaal
- Jan Voerman Senior gang
- Daendels koffieruimte
- Tentoonstellingsruimte
- Jan Voerman Junior zaal
- Zicht op Hattem zaal
- Jo Koster zaal
- Kelder
- Bé Thoden van Velzen vitrine

Aan de achterzijde is een binnenplein dat in 2021 in gebruik is genomen als beeldentuin en terrasvoorziening. De sterke kant van de behuizing is de historische uitstraling ervan en de diverse ruimten met ieder hun eigen sfeer en historische kenmerken. Hiertegenover staan diverse knelpunten, voornamelijk voortkomend uit de leeftijd van de panden.

Het museum beschikt over professionele beveiligings- en branddetectiesystemen, die regelmatig door een deskundig beveiligingsbureau worden gecontroleerd. Er zijn brandblusapparaten aanwezig. Blijvende aandacht dient gegeven te worden aan het bestaande calamiteitenplan voor beveiliging van de bezoekers, het personeel en de collectie. Dit plan is in 2020 geheel herzien. Het museum is aangesloten bij het Cultureel Preventienetwerk Veiligheidszorg NW-Veluwe.

Het klein technische onderhoud in het museum wordt door eigen medewerkers verricht. De grotere interne en de externe onderhoudswerkzaamheden behoren tot de verantwoordelijkheid van de verhuurder (de Gemeente). In de afgelopen beleidsperiode zijn de verwarmingsketels vervangen, is het buitenschilderwerk vernieuwd en zijn er meters geplaatst om de verzakking van het gebouw te kunnen monitoren.

Het contact met de Gemeente Hattem is uitstekend en in de komende beleidsperiode verwachten we dat het groot onderhoud op orde zal zijn.

5.2: Bestuur en personele organisatie.

Het Voerman Stadsmuseum Hattem is een stichting met een bestuur, te weten;

- Harrie van de Ven: voorzitter
- John van der Linden: secretaris
- Allard van der Meer: penningmeester
- Bertus van 't Holt: bestuurslid

Het bestuur heeft geen uitvoerende taken en draagt verantwoordelijkheden voor de volgende punten:

- Algemene beleidsbepaling van het museum
- Bewaking beleidsplan
- Financieel beleid
- Tentoonstellingsbeleid
- Vormgeving museum
- Huisvesting
- Contacten met derden, waaronder de Vereniging van Vrienden van het Voerman Stadsmuseum Hattem

De directeur heeft een vast contract voor 8 uur per week en tot juli 2023 een tijdelijke aanstelling van 16 uur per week. De laatstgenoemde aanstelling wordt bekostigd vanuit een subsidie van het Mondriaanfonds. De directeur maakt geen deel uit van het bestuur van de Stichting. Wel is zij vanuit haar rol mede beleidsbepalend. De directie heeft de dagelijkse leiding van het museum. Zij is verantwoordelijk voor het interne management, geeft leiding aan de medewerkers en vrijwilligers, onderhoudt externe contacten en heeft mede een stem bij het tentoonstellingsbeleid, de organisatie, de inrichting van de tentoonstellingen en het collectiebeheer in het algemeen. Verder is zij verantwoordelijk voor de vorming, instandhouding en conservering van de vaste collectie. Verder zijn taken als collectie-uitbreiding, inrichting van museumzalen, collectieontsluiting, onderzoek, registratie en bruikleenbeheer verbonden aan het werk van de directeur. Wisselexposities worden doorgaans in samenwerking met een curator verzorgd.

In de praktijk zijn ook de PR-vrijwilliger en de office-manager actief betrokken bij het onderhouden van externe contacten en het museale beleid.

Het Voerman Stadsmuseum Hattem is SBB-geaccrediteerd, hetgeen betekent dat het een erkend leerblijf is voor MBO-studenten. In de afgelopen jaren zijn er al verschillende stagiaires werkzaam geweest uit de creatieve sector om ervaring op te doen. Deze accreditatie is begin 2022 weer verlengd voor de komende jaren.

Het museum werkt ook regelmatig samen met projecten van studenten van de HBO-opleidingen van Hogeschool Windesheim en ArteZ uit Zwolle.

Het werken met en het opleiden van studenten zowel uit het MBO als het HBO wil het museum de komende jaren blijven voortzetten, mits er voldoende ondersteuning kan worden gewaarborgd.

De samenstelling van het team is in 2022 als volgt:

- Directie: Daphne Maas
- Collectiebeheerder/registrar: Adila van Dreven
- Office-manager en educatie: Sheila Westerop
- PR en Communicatie: Ron Maat

De PR-vrijwilliger beheert de social media van het museum en plaatst daar om de zoveel tijd een nieuwsbericht. Ook verzorgt hij alle persberichten en de contacten met de pers.

De kassier heeft een contract voor 24 uur per week.

5.3: De vrijwilligers

Naast de twee betaalde krachten, kassier en directeur, steunt het Voerman Stadsmuseum Hattem al jarenlang op de inzet van vrijwilligers. De vrijwilligers hebben allemaal een vrijwilligerscontract. Vanuit diverse erfgoedinstellingen is het mogelijk om scholing te krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van collectieregistratie en gastvrijheid. Veel van de vrijwilligers hebben door hun jarenlange relatie met het museum veel kennis en ervaring opgedaan voor het verrichten van allerhande taken die nodig zijn in het museum. Zij kunnen breed ingezet worden, bijvoorbeeld voor rondleidingen.

Begin 2022 is begonnen met het invoeren van een digitaal rooster. Hierdoor is het inroosteren van de vrijwilligersdiensten een stuk eenvoudiger en overzichtelijker geworden. We streven ernaar om het werken met het digitale rooster in 2022 helemaal in te voeren. We werken met het programma OnsRooster (onsrooster.nl) dat voor een kleine vergoeding gebruikt kan worden. Deze organisatie wordt ook vanuit vrijwilligers geleid.

Circa 60 vrijwilligers zijn op het moment van schrijven werkzaam in het museum, maar er moet continu aandacht besteed worden aan het aantrekken van nieuwe vrijwilligers.

Elke vrijwilliger is verzekerd tegen ongevallen die tijdens zijn werkzaamheden kunnen plaatsvinden.

5.4: Professioneel profiel.

Zoals eerdergenoemd zijn de directeur en de kassier de enige betaalde krachten. De kassier voor 24 uur en de directeur voor 8 vaste contracturen en 16 tijdelijke per week. In de toekomst is het voor de continuering en de professionaliteit van het museum raadzaam om de directeur blijvend aan te kunnen stellen voor 24 uur. Daarnaast is een conservator of een stevige office-manager een welkome aanvulling op de bezetting van het directieteam. Het museum is niet draagkrachtig genoeg om deze lasten te kunnen dragen. In de komende jaren zal gezocht moeten worden naar middelen buiten het museum om de professionaliteit van het personeel op niveau te houden.

Uiteraard moeten de beoogde professionals wel het juiste profiel hebben voor hun functie. Zo wordt de conservator verwacht een kunsthistorische opleiding te hebben gevolgd en moet de directeursfunctie vervuld worden door een persoon met bewezen managementkwaliteiten.

5.5: Verzekeringen.

De gemeente heeft, als eigenaar, de panden van het museum tegen brand verzekerd.

Het museum heeft de volgende verzekeringen afgesloten:

- Ziekteverzuim
- Verzuimbegeleiding
- Bestuurdersaansprakelijkheid
- Kunstvoorwerpen en transport
- Inventaris goederen
- Geldverzekering
- Aansprakelijkheid bedrijven

Onder de kunstvoorwerpen en transportverzekering zijn alle kunstobjecten in het bezit van het museum, alsmede alle objecten in bruikleenvoorwerpen (eigendom derden) opgenomen. Een deel van de schilderijen en tekeningen

van Voerman Sr en Voerman Jr zijn ondergebracht in een apart stichting, te weten de Stichting Jan Voerman. Ook deze schilderijen zijn verzekerd onder deze polis. De objecten en het transport die gebruikt worden voor de wisselende exposities worden ook (tijdelijk) onder deze polis verzekerd.

5.6: Financiën en Begroting.

Voor de exploitatie van het museum zijn bepalend de opbrengsten aan entreegelden, de inkomsten uit de verkoop van museumartikelen en de incidentele subsidiefondsen. De subsidie van de gemeente gaat volledig op aan de huur van het pand, maar met meer geld zouden we meer kunnen doen. Het is van belang om dit nogmaals bij de gemeente aan te kaarten.

Voor een uitbreiding van de collectie is de financiële steun van de Vereniging van Vrienden van ongekende betekenis. Het Voerman Stadmuseum Hattem zal daarnaast blijvend gaan zoeken naar sponsors, denk aan de Vereniging Rembrandt, het Mondriaan Fonds, de Bank Giro Loterij etc.

Er moeten blijvend inspanningen worden verricht om de continuïteit van het museum te bewaken, het aantal bezoekers te doen stijgen, het verhogen van ondersteuning door diverse overheden en het werven van (incidentele) sponsoring en subsidie.

5.7 Administratie

Het museum voert zelf de administratie uit. Deze wordt uitgevoerd door de penningmeester, directeur en twee vrijwilligers. Er is een onderlinge taakafpraak gemaakt die is vastgelegd in een document.

In 2020 heeft het museum een nieuw kassasysteem aangeschaft. Dat heeft geleid tot een aanzienlijke vereenvoudiging van de verwerking van de kasinkomsten en -uitgaven. Belangrijkste handelingen zijn hierbij het innen van entreegelden, verkopen van de museumwinkel en inkomsten uit koffiehoek. We streven ernaar om de inkomsten zoveel mogelijk met pin af te laten rekenen waardoor we zo weinig mogelijk contant geld in kas hebben.

De nota's komen bij de directeur binnen, die accordeert ze, de penningmeester zorgt voor de betalingen. Alle banktransactie worden vervolgens nog door een medewerker van het museum gecontroleerd. Hierdoor is voldoende controle ingebouwd.

De administratie wordt gevoerd op Snelstart. Dit wordt door de penningmeester beheerd. Maandelijks wordt deze bijgewerkt vanuit de kassa- en banktransacties.

Jaarlijks maakt de accountant vanuit Snelstart een jaarrekening op die door het bestuur wordt geaccordeerd. De accountant geeft een samenstellingsverklaring af. Er wordt jaarlijks een verkorte jaarrekening gepubliceerd op de website.

6: SLOT EN ACTIVITEITENLIJST.

Het Voerman Stadsmuseum Hattem is niet meer weg te denken uit Hattem. Vele handen hebben aan de stichting, groei en ontwikkeling van het museum bijgedragen. De basis moet blijvend verstevigd worden ten einde de kwaliteit te handhaven en te verbeteren.

Gezien de nauwe relatie van het museum met de gemeente Hattem zal overleg met het gemeentebestuur moeten plaatsvinden betreffende de toekomst van het museum. Gekeken moet worden of de gemeente nog steeds de positie van het museum als economische pijler voor Hattem erkent. In de afgelopen periode waarin we te maken hadden met een pandemie, heeft de gemeente duidelijk aangegeven dat het belang van de drie Hattemse musea significant is en hebben we ook kunnen rekenen op extra financiële steun. We hopen in de komende jaren deze trend te kunnen doorzetten en de gemeente nog meer te betrekken bij het belang van het bestaan van het museum. Het Voerman Stadsmuseum Hattem en haar medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor het behoud van het cultureel erfgoed van de stad Hattem.

ACTIVITEITEN	PERIODE
AdLib collectiedatabase overzetten naar Memorix.	Eerste helft 2022
Website toegankelijk maken voor visueel gehandicapten.	Mei/juni 2022
Izi-travel app uitbreiden en aanvullen met Engelse taal	2022 en 2023
Collectie fotograferen voor collectiedatabase Memorix	Zodra hier financiële steun voor is.
Structurering personeelsadministratie en overlegstructuur verbeteren.	2022
Bibliotheekcatalogus nakijken en implementeren in Memorix.	2022
Uitbreiden online collectie	2022/2025
Mogelijkheid onderzoeken voor nieuwe uitgave over Jan Voerman junior.	Herfst 2022
Assortiment museumwinkel moderniseren	2022
Be Thoden van Velzen expositie vernieuwen	Vanaf oktober 2022

Participatie augmented reality tool voor het Hanzejaar 2023	2022 en 2023
Afstoten/elders onderbrengen glasnegatieven en oude boeken.	2022/2023
Google Suite in gebruik nemen	Eind 2022
Voerman Struinpad realiseren	Zomer 2022